

РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована рада Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України прийняла рішення про присудження здобувачеві Давиденко Станіславу Юрійовичу наукового ступеня доктор філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» за спеціальністю 201 «Агрономія» на підставі публічного захисту дисертації на тему «Управління зерною продуктивністю та якістю зерна сорго у Північно-Східному Степу України» від 17 жовтня 2023 року.

Давиденко Станіслав Юрійович, народився 05 січня 1995 року в с.Бараниківка, Кременського району, Луганської області, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, отримав диплом магістра за спеціальністю «Агрономія» і здобув кваліфікацію агроном-дослідник.

З 2019 по 2023 рр навчався в аспірантурі Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство».

З 2017 по 2022 рр. працював на посадах агронома-технолога в ФГ «Дюніс» та «Хлібороб-2008». З 2022 року працює торговим представником компанії Кортєва (Піонер).

Одружений, має сина.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 стаття включена до науково метричної бази Scopus, 3 статті у наукових фахових виданнях України, та 5 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковано основні результати дисертації

Статті в наукових виданнях України, а також у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз

1. Davydenko S., Rozhkov A., Karpuk L., Popov S., & Mykhailyn V. Elements of plant productivity and biological yield capacity of grain sorghum hybrids depending on the inter-row width and seed sowing rate. *Scientific Horizons*. 2022. № 25(6). P. 55–64. (Здобувачем було опрацьовано літературні джерела та виконано експериментальну частину, також проаналізовано одержані результати і написано статтю).

2. Рожков А.О., Давиденко С.Ю. Польова схожість насіння і виживаність рослин сорго зернового залежно від ширини міжрядь та норми висіву насіння. *Вісник ХНАУ: Сер. «Рослинництво, селекція і насінництво, плодо-овочівництво»*. 2020. № 1–2. С. 73–84. (Здобувачем було опрацьовано літературні джерела та виконано експериментальну частину, також проаналізовано одержані результати і написано статтю).

3. **Давиденко С.Ю.** Урожайність зерна гібридів сорго зернового різних груп стиглості за впливу норми висіву насіння та ширини міжрядь у Північному Степу України. *Агробіологія*. 2022. № 2(174). С. 27–36.

4. **Давиденко С.Ю., Рожков А.О.** Урожайність зерна сорго за різних варіантів застосування стимулятора росту Вегестим у Північному Степу України. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 1 (104). С. 18–29. (Здобувачем було опрацьовано літературні джерела та виконано експериментальну частину, також проаналізовано одержані результати і написано статтю).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. **Давиденко С.Ю., Рожков А.О.** Збереженість рослин сорго зернового залежно від ширини міжрядь та норми висіву насіння. Матеріали підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу і здобувачів наукових ступенів 18–19 травня 2021 р. Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. 2021. Ч. 1. С. 61–62.

2. **Давиденко С.Ю.** Площа листя посівів сорго зернового за різних міжрядь та норми висіву насіння в Північному Степу України. Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва: матеріали VI-ї Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої ювілейним річницям професорів О.М. Можейка, В.В. Милого, Ю.В. Будьонного, І.І. Назаренка. 29–30 листопада, Державний біотехнологічний університет. 2022. С. 97–100.

3. **Давиденко С.Ю., Рожков А.О.** Фотосинтетичний потенціал посівів сорго зернового залежно від ширини міжрядь та норми висіву. *Modern science: innovations and prospects: proceedings of XII International Scientific and Practical Conference*. August 21-23, Stockholm, Sweden. 2022. P. 10–16.

4. **Давиденко С., Рожков А.** Зернова продуктивність волотей сорго за різних варіантів застосування стимулятора росту Вегестим у Північному Степу України. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XXIII міжнародного науково-практичного форуму. 4–6 жовтня, Львів. 2022. С. 207–210.

5. **Рожков А.О., Давиденко С.Ю.** Біологічна врожайність зерна сорго зернового за різних варіантів застосування стимулятора росту Вегестим. *Modern development of science and the latest perspectives: proceedings of the XXXII International Scientific and Practical Conference*. August 16–19, Vancouver, Canada. 2022. P. 27–33.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради.

СТОРОЖИК ЛАРИСА ІВАНІВНА - доктор сільськогосподарських наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії насіннезнавства, насінництва та розсадництва Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, зауваження, викладені у відгуку опонента:

1. Ключові слова: їх забагато, (рекомендовано до 7 слів).
2. МОН України не рекомендує використання джерел інформації держави-агресора або держави-окупанта в науковій та науково-технічній діяльності
3. У розділі 1. (стор. 22-23) доцільно було б навести інформаційні дані за останні 10 років моніторингу структури площ та урожайності культури за областями у ґрунтово-кліматичних умовах Степу, де автор проводить дослідження. Ця інформація підвищила теоретичний рівень автора та складову дисертації.
4. Стор 27. Твердження автора «...вирощування сорго в якості післяжнивної культури, що забезпечує відродження мікробіоти ґрунту, збільшення в ньому поживних елементів, загальне оздоровлення, підвищення вмісту органічної речовини, покращує фізичні параметри» є предметом дискусії, тому що окрім таніну у вегетативних та генеративних органах культури та її рештках дуже багато інших поліфенольних профілів, у яких процес деструкції проходить у продовж 28 тижнів і всерівно ґрунт зберігає свою токсичність, що може впливати на наступні культури сівозміни. Після сорго загально відомі рекомендації: розмішувати в сівозміні чистий або зайнятий пари.
5. Автор відмічає мікростадію появи волоті за міжнародною уніфікованою шкалою ВВСН, а в своїх дослідження в розділі 3 та інших вже використовує етапи органогенезу за Куперманом.
6. Розділ 2. на стор 58. Яку ж густоту забезпечує така норма висіву насіння, яку згадує автор: «забезпечує високоточну сівбу будь-якого насіння в діапазоні норми висіву насіння від 0,5 до 400 кг/га»? У сучасних технологіях в залежності від гібриду посівна щільність становить 160-170 тисяч рослин на 1 гектар, що еквівалентно 10-14 кг сорго на гектар.
7. У розділі 2 відсутня інформація, коли проводили передпосівну обробку стимулятором? Весь насінневий матеріал, який є сьогодні на ринку, оброблений захисно стимулюючими речовинами. То на яке насіння наносили стимулятор? На оброблене?
8. Потребує пояснення інформація на стор. 55 «чотири норми висіву – 100, 140, 180 і 220 тис. шт./га.» У Висновках до розділу 3 автор вже відзначає «норм висіву 100 і 140 тис. нас./га».Тоя як правильно? Норми висіву насіння визначаються у кг/га або в схожих насінинах, густина рослин визначається у тис. шт./га. Рекомендована норма висіву 250-275 шт./га з врахування 15- 20 % втрати сходів.

9. Якщо у дослідженнях застосовується обробка насіння стимулятором «шість варіантів застосування стимулятора росту Вегестиму», то чому підрозділ 3.1 починається з міжфазних періодів? А результати польової схожості насіння, густина на час повних сходів досліджуваних генотипів сорго зернового вже у підрозділі 3.2. Загалом є стверджний вислів «Все починається з насіння».

10. Де результати досліджень, які є підтвердженням вислову: «Обробка насіння не впливала на зміну тривалості міжфазного періоду сходи-викидання волоті»?

11. В розділі 3 автор зазначає, що «Обробка насіння Вегестимом сприяла підвищенню польової схожості насіння всіх гібридів сорго порівняно з контрольними варіантами». Як автор досліджень виокремив даний елемент технології? Всі стимулятори росту, нанесені на насіння, у ґрунті розкладаються впродовж 4-7 діб, а за рахунок вологи та мікроорганізмів їх дія нівелюється ще швидше. Захисно-стимулюючі речовини, якими проводиться передпосівна обробка насіння мають пролонговану дію впродовж 12-15 діб, а тому стимулятори росту не мають такого ефекту дії препарату.

12. Не доцільно порівнювати варіанти з передпосівною обробкою стимулятором і сухим насінням. В схемі досліду є еталон – насіння оброблено водою.

13. В Розділі 2 автор наголошує, що «Препарат Вегестимом рекомендують застосовувати для позакореневого внесення від фази куцїння до колосїння (викидання волотї) в разовїй дозі 50–75 мл/га.» . При аналізі результатів досліджень (підрозділ 3.1) не вказано, коли було проведено позакореневе підживлення регулятором. Слід зазначити, що підживлення позакореневим регулятором впливає на лінійні показники органогенезу сорго, а в дисертації це на жаль не відмічено.

14. Висловлювання автора на стор. 132, «Обробка насіння Вегестимом забезпечувала істотне збільшення кількості волотей бічних стебел всіх гібридів» та на стор 138 «Варто відмітити значно вищу ефективність застосування Вегестиму за умови комплексного застосування, а саме для передпосівної обробки насіння та позакорневих підживлень» є предметом дискусії. Збільшення кількості волотей може забезпечити позакореневе підживлення зазначеним стимулятором, а не передпосівна обробка насіння. А другий вислів не співвідноситься з висновком автора «Найбільших змін урожайність зерна сорго зазнавала за впливу погодних умов. Частка цього чинника становила 54 %.

ОГУРЦОВ ЮРІЙ ЄВГЕНОВИЧ - кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, заступник директора з науково-виробничої та господарської діяльності Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН, зауваження, викладені у відгуку опонента:

1. Не доречним є відмінювання назви регулятора росту рослин в тексті дисертації, наприклад «Вегестимом ...», «Вегестиму ...». Доцільно використовувати назву без відмінювання – Вегестим.
2. На рисунку 2.4. «Схематичний план другого досліду» відсутній варіант 5 застосування регулятора росту Вегетим у першому повторені сорту Флагг.
3. Відсутні посилання в тексті на додатки А.8, А.10, А.18, А.20, А.21, А.22, А.24, В.1, В.4 а також на додатки Г.1, Г.2.
4. На стор. 155 не співпадає посилання на додаток Б.4 з його описом у тексті.
5. Недоліком в роботі є відсутність найменшої істотної різниці за показниками польова схожість, густина сходів, збереженість рослин, висота рослин, повітряно-суха маса рослин, маса 1000 зерен та якість зерна гібридів проса.
6. Не представлено даних з динаміки лінійного росту і формування сирої і повітряно-сухої маси рослин сорго зернового за впливу регулятора росту Вегестим.

КУДРЯ СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ – доктор сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри землеробства та гербології ім. О. М. Можейка Державного біотехнологічного університету, зауваження, викладені у рецензії рецензента:

1. Не зайвим було б навести дані погодних умов за календарний рік, а не обмежуватися періодом вегетації сорго.
2. Не зовсім вдала назва підрозділу 2.2 «Погодні умови вегетації сорго в роки досліджень».
3. У цьому ж підрозділі логічно було б ГТК Селянинова навести після показників температури повітря.
4. У рис. 3.1 і 3.2 незрозуміло де яка ширина міжрядь.
5. Нажаль у багатьох таблицях 3.15-3.21, 4.15–4.18 не наведені показники найменшої істотної різниці.

БЕЗПАЛЬКО ВАЛЕНТИНА ВАСИЛІВНА – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри рослинництва Державного біотехнологічного університету, зауваження, викладені у рецензії рецензента:

1. В розділі 2 доцільно було б у підрозділі 2.2 вказати, на яку глибину та за якої температури ґрунту проводили сівбу гібридів сорго зернового, яким чином визначали висоту рослин.
2. По всій роботі прослідковуються описки.
3. Після проведеного аналізу досліджень розділ 3., автор мало робить акцент на посилання дослідників.

4. Доцільно було б навести власні фото результатів досліджень, що візуально демонструватиме вплив різних факторів на ріст і розвиток гібридів сорго зернового.

ШЕВЧЕНКО МИКОЛА ВІКТОРОВИЧ - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства та гербології ім. О. М. Можейка Державного біотехнологічного університету, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - 0 членів ради,

«Утрималось» - 0 членів ради.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада ДФ 201.08.2023 присуджує Давиденку Станіславу Юрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство» за спеціальністю 201 «Агрономія» на підставі прилюдного захисту дисертації «Управління зерновою продуктивністю та якістю зерна сорго у Північно-східному Степу України», що відбулася 17 жовтня 2023 року.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради,
доктор сільськогосподарських наук,
професор

Микола Шевченко